

**Bogo Pregelj:**

## Vasko in palčki

### 4. Žalosten konec veselega večera

»Muzika!« je vzkliknil kralj in plosknil. Zabrenčale so gosli, zatrobile trompete, globoko se je zasmejal bas. Vasko se je nizko priklonil: »Smem prositi za ples, princeza?«

Kraljična Marjetica je vstala. Podala

»Močno sem radoveden, zakaj ste ravno mene povabili na to slavje?«

Z vijoličnimi očmi ga je pogledala Marjetica:

»Srebrna solza je kanila v našo deželo iz sveta zemljanov. Srebrna solza se je potočila iz tvojih oči in smo vedeli, veren si in ljubiš mali rod.«



mu je belo roko. Z drobnimi koraki sta odšla v dvorano. Za njima so se vrstili vsi pisani pari visokih veljakov in prelepih gospodičen v ples.

Milo so vekali saksofoni in banji, veliki boben se je hohotal, srebrno so pritrkavali zvončki. Vasko je objel kraljičino in jo zavrtil. Svileni krila so zasumela. Vasko se je zagledal v demantni šapelj, ki je ležal na plavih kraljičnih laseh. Tiho je vprašal:

»Veliko jih je, katerim je všeč vaše ljudstvo. Punčke in fantki so. Zakaj ste ravno mene izbrali med njimi?«

»Vse jih poznamo. V debele knjige jih pišejo naši modrijani. Med njimi je največ zvestobe v tebi.«

»Čemu je potrebna zvestoba?«

»Ne vprašuj! Ko bo čas boš zvedel.«

Pevec je pristavil k ustom širok trobec in zapel vanj. Vse kote dvorane je napolnila njegova pesem.

Sredi plesa se je ustavil Vasko. Čutil je, kako so zadržali ob pesmi kraljičini prsti v njegovi dlani. Kako neumna pesem je to! Kaj jo poje zamorec črni! Prav gotovo le zato, da bi Marjetico žalostil. Vasko je jezen.

»Nehaj!« je zaklical. Sredi besede se je utrgala pesem. Pevec je začudeno vrtel oči, da se je videla samo belina. Reško so se ustavili plesoči pari. V čredo so se zgrnili okrog kraljične in Vaska. Kakor šumenje gozda je završal šepet po dvorani. Kralj je skočil s prestola. S hitrimi, negotovimi koraki je brzel v dvorano. Kakor gos je trepal z rokami in lovil ravnotežje. Težki rdeči plašč se mu je zapletal med noge. Krona mu je zdrsnila z glave na levo uho, ko se je ves zasopel rinil skozi gnečo:

»Kaj je? Kaj je?..«

Vasko je bil rdeč kakor kuhan rak. Zavedal se je, da je napravil nekaj nespodobnega. Pol trnasto, pol v zadregi se je hitel opravičevati:

»Pevec je pel grdo pesem. Kraljičino Marjetico je žalostila. Moral sem zavpiti. Oprostite, gospod kralj.« Kralj se je oddahnil: »Samo da ni nič hujšega.«

Z levico si je popravil krono, da je stala spet lepo vrh glave, z desnico je zamahnil: »Gospodje in gospe! Ne dajte se nič titi. Kar naprej plešite.« Potem se je obrnil in odšel nazaj k prestolu. Dva paža sta pograbila rob njegovega plašča in ga slovesno nesla, da se ni vlekel po tleh in se zapletal kralju med noge.

Za kraljem pa sta šla Vasko in kraljična. Za roke sta se držala. Kraljična je nizko naslonila glavo in ni dvignila oči, ko so se dvorjani vgrezali pred njo v poklon. Vasko pa je svojo glavo strmo dvignil in ostro gledal, če se kdo smeje. Vendar so bili vsi obrazi resni. Oči, ki so bile uprte vanj, se mu niso smejale. Vasku se je zdelo, da ga prosijo:

»Varuj kraljično Marjetico, kakor si čuval zdaj nad njo.«

Gorko mu je postalo pri tem v srcu. Hipno se je sklonil, da so ga zaščegotali zlati Marjetični lasje na licih, in jih je vneto poljubil:

»Vselej in povsod bom tvoj vitez, Marjetica!«

»Da bi le mogel biti.« mu je odvrnila in njen glas je bil poln solza. Kakor tiktakanje ure je trkalo v njem vprašanje: »Kaj grozi kraljični. Kaj? Kaj? Kaj? Kaj?«

Od nekod izozad so zažvenketali kragulčki. Pred prestol je skočil iznenada

prečuden človek. Ves je bil oblečen v rdeče. Na glavi je imel čepico z mlahavimi robovi. Na njih koncih so pa bili prišiti kragulčki. V rokah je imel bič. Nanj je privezal svinjski mehur, v katerem so rožljali kamenčki. Vilhravo se je poklonil. Pri tem mu je zdrsnilo. Kakor kolo se je zavrtel in obsedel pod stopnicami s široko raztegnjenimi nogami: »Na!« Debelo je gledal in se popraskal po velikem nosu. Kralj se je nasmejal: »Kje pa hodiš danes, Pavliha, da te ni nič na spregled?«

»Jajca sem študiral. Petdeset jajc sem ubil in jih pregledal. Pa ni bilo v njih niti ene diake. Pomislite, niti ene dlake!«

»Pa zakaj si to počel?«

»Zakaj?« Pavliha je vstal in stopil k Diku, ki je resno stal ob vznožju prestola, in ga je objel: »Moj preljubi prijatelj Dik...«

Nejevoljno se je izmaknil Dik njegovemu objemu. Grdo je pogledal, pa se poklonil kralju: »Protestiram, Vaše veličje, proti temu, da me naziva Pavliha svojim prijateljem. Stem omadežuje odličje dvornega maršalata, katerega imam čast posedati.«

»Hoho.« se je zasmejal Pavliha. »Glejte ga. Je že spet našel dlako v jajcu. Petdeset jajec sem ubil, pa niti v enem ni bilo dlake. Niti najmanjše dlake! Zakaj nisem tako neumen kakor gospod dvorni maršal, huhu!« Pavliha se je vsedel po turško na tla in presunljivo vokal. Dik je zardel in klokal kakor razjarjen puran: »Protestiram... moja čast! Veličje, ne dovožite takih šal Pavlihi!«

Kralj se je smejal, da so mu pritekale solje iz oči. Vasko se je nasmešnil: Kako čuden je Dik! Zakaj se razburja nad šaljivcem, ki se mora šaliti.

Naprej je igrala godba. V vedno novih plesih so se prepletali dvorjani. Kralj se je smejal Pavlihovim šalam. Kraljična je sklanjala glavo kot težek rožin cvet. Vasko se je vpraševal venomer: »Kaj teži Marjetico? Zakaj je žalostna?«

Srebrne trombe so zabučale pred gradom, da so zacingljala stekla v oknih. Široko so zazijala vrata v dvorano. Po tlaku so zarožljali težki kovinasti koraki. Trije vitezi v srebnih in zlatih oklepih so stopili v dvorano. Vasku se je zdelo, da so potemnele luči v lestencu. Kakor zimski veter je zavelo od vitezov. V hipu so obmolknila godala. Plesalci so se stisnili ob stene. Njihovi obrazi so okameneli v grozi. V strašen molk, ki se je vrgel v dvora-

no so vodlo odmevali enakomerni redni koraki. Ob oklepih so tenko pocingljavale verižice, na katerih so viseli težki, široki meči. Privzdignjena naličja so režala spačena lica samjskih mor. Rezko so se utrjali koraki pred tronom. Vasko je slišal kako je kralj težko dihal. Kakor trije svetli plameni so stali vitezi ob vznožju stopnišča. Dvorni obredar je odprl usta. Samo hripavo krakanje se je izvilo iz njih. Nekdo se je razklatno zasmel. Vasko ni vedel, je bil to Pavliha ali Dik, čegar spačeni obraz se je belo svetil. Dvorni obredar se je odkašljaj in javil: »Vitezi Ivan, Gavan, Lancelot, poslanci kralja Krutoglava, prosijo posluha vaše veličje.« Kralj se je stisnil v svojem prestolu, kakor bi se hotel skriti in izmakniti. Mrzlično blodno je ponavljal v eno mer: »Ne, ne...« Tiho je zajokalo in se zvilo v plašen krik: »Vasko, pomagaj! Stotine rok se je dvignilo k prestolu: »Vasko pomagaj, reši!« Visoko je vstal Vasko. Zdelo se mu je, da je zdrsnil prstan z njegovega prsta in je bil spet velik in močan, da bi mogel braniti vse zemlje drobnega ljudstva. Iz njegove vere, da bo pomagal in rešil, je vzrastla vanj moč. Svetlo, kakor glas bojne trombe je zapela njegova zapoved:

»Govorite, poslanci kralja Krutoglava! Kralj vas posluša!«

(Dalje prihodnjič.)

Hans Kristijan Andersen:

## Troje slik

### 1.

»V majhnem mestecu na deželi je bilo,« je rekel mesec, »lani sem to videl, pa nič ne dé, videl sem prav jasno; in nocoj sem bral o tem v dnevniku, pa to še davno ni bilo tako lepo.

Spodaj v gostilni je sedel medvedar pri večerji. Medved je pa čakal zunaj privezan k lesenemu hlevu, ubogi medved, ki ni nikomur napravil nič žalega, čeprav je bil navzven strašno srdit.

Zgoraj v podstrešni sobici se je pa v svojih svetlih žarkih igralo troje otrok, najstarejši je imel največ šest let, najmlajši ne več kot dve.

»Bum, bum!« je prištorkljalo po stopnicah; kdo bi nekdo to bil? Vrata so odletela — bil je medved, velik kosmat medved! Dolčas mu je postalo spodaj na dvorišču, pa si je našel pot po stopnicah. Vse sem natanko videl,« je rekel mesec. »Otroci so se tako ustrašili velike, kosmate mrcine, da je vsak zlezal v svoj kot; medved je pa našel vse tri,

jih ovohal, naredil jim ni pa nič!

To je pa gotovo le velik pes! so rekli in ga pobožali. Medved je sedel na tla, najmlajši se je pa prekopicaval čezenj, se igral z njim in skrival svojo malo, zlatolaso glavico v njegovem gostem, črnem kožuho.

Najstarejši je pa tedaj poiskal boben in zabobnal, da je kar grmelo, in medved se je vzdignil na zadnji dve in zaplesal, da je bilo veselje.

Vsi trije so vzeli vsak svojo puško, medved je dobil tudi eno in jo je čisto strumno držal. Res, krasnega tovariša so dobili. In šli so: ena-dve, ena-dve!



Tedaj je pa nekdo prišel k vratom, jih lahko odprl in pogledal, kaj pomeni ta trušč. Bila je mati otrok. Moral bi jo videti, videti njen nemi strah, smrtno blede obraz in njene strmeče oči.

Najmlajši je pa prav zadovoljno pokimal in glasno dejal po otroško: »Vsi se gremo pa vojake!« In tedaj je prišel še medvedar.

### 2.

»Včeraj je bilo, ko se je dan delal!« prav tako mi je pripovedoval mesec, »niti iz enega dimnika se še ni kadilo v vsem velikem mestu in prav na dimnike sem gledal.«

Iz enega je nenadoma pokukala mala glava, nato pol telesa, in roke so se naslonile na rob dimnika. »Hura!« Mali dimnikarski učenček je bil in prvič v svojem življenju je prilezel prav na vrh dimnika ter pomolil svojo glavico ven.

»Hura!« Da, to je bilo nekaj drugega, kot pa plaziti se po ozkih cevih in tesnih kaminih!

Jutranja sapa je pihala tako sveže in lahko je videl čez vse mesto prav tja

do zelenega gozda; sonce je pravkar vzhajalo in njegovi žarki so mu zlatili ves okrogli obraz, ki se je svetil od



sreče, čeprav je bil čisto čedno pomazan s sajami. »Sedaj me pa lahko vse mesto vidi!« je rekel, »in mesec me lahko vidi in sonce tudi! Hura!« in zavihtel je metlo.

3.

Več kot štirinajst dni ni sijal mesec, in sedaj sem ga spet videl, okrogel in čist je plaval nad oblaki. Poslušaj, kaj mi je povedal: »Včeraj sem gledal na majhno dvorišče sredi mesta; tam je ležala koklja z enajstimi piščeti. Majhna, čedna deklica je pa skakljala okoli nje.



Kokoš je kokodakala in prestrašeno širila svoje peroti nad malimi piščeti. In prišel je dekličin oče in jo ozmerjal. Jaz

sem pa plaval naprej in nisem več mislil na to.

Nocoj, le nekaj minut je tega, sem spet pogledal na tisto dvorišče. Vse je bilo tiho, a kmalu sem zagledal malo deklico, ki se je tiho priplazila h kokošnjaku, odrinila zapah in zlezla h koklji in piščetom. Glasno je zakokodakala koklja in piščeta so prestrašena letala sem in tja, mala je pa begala za njimi; razločno sem videl, zakaj gledal sem skozi razpoko v zidu. Jezen sem bil na zlobnega dekliča in dobro se mi je zdelo, ko je prišel oče in zmerjal še huje kot včeraj. Prijel jo je za roko, deklica je pa nagnila glavico nazaj in dve veliki solzi sta se ji zasvetili v sinjih očeh.

»Kaj delaš tu?« jo je vprašal oče.

Zajokala je: »Notri sem hotela, da bi dala koklji poljubček in jo prosila odpuščenja za včeraj, pa se ti nisem upala povedati!«

In oče je poljubil malo nedolžnost na čelo. In tudi jaz sem jo poljubil na oči in ustne.

## Nenasitna starka

Ruska narodna pravljica.

Živela sta nekoč starec in starka. Šel je starec nekega dne v gozd po drva, prišel do velikega drevesa in ga začel sekati. Drevo pa mu je reklo:

»Poslušaj me kmet! Nikar me ne posekaj; vse ti storim, karkoli si sam poželi.«

»Dobro, dobro,« pravi starec, »pa me naredi za bogataša!«

»Prav; vrni se lepo domov. Tam najdeš vse, karkoli si želiš.«

Vrnil se je starec, vrnil domov. In glej, kočja njegova je bila popolnoma nova, v koči pa vsega v izobilju. Poino denarja, deset svežnjev visoki kupi pšenice, krav in ovac pa toliko, da jih je bilo sploh nemogoče prešteti.«

»Ah, stari moj, odkod vse to?« je vprašala starka.

»Veš, žena, naletel sem na drevo, ki lahko stori vse, karkoli človek poželi.«

Tako sta živela v izobilju mesec dni. Starki je ugojalo tako življenje, pa je dejala nekega dne starcu:

»Vidiš, čeprav živiva bogato, kaj nam vse to, če pa naju ljudje ne spoštujejo. Župan naju lahko oba požene delat, kadarkoli se mu poljubi. V najhujšem primeru naju lahko celo pretepe. Glej, stopi rajši k drevesu in ga poprosi, naj te postavi za župana.«

Starec je vzel sekuro, šel v gozd k drevesu ter mu začel sekati korenine.

»Kaj naj storim,« vpraša drevo.

»Župan hočem biti!«

»Velja, bodi!«

In starec se je vrnil v vas kot župan. A že so ga čakali vojaki. Kakor hitro so ga opazili, so zakričali:

»Kod se potepaš, teslo staro? Brž nam pripravi lepo sobo za prenočišče!«

Starec je okleval.

»No, ali se boš ganil ali ne?« so začeli kričati vojaki. Celo s krepeljci so se spravili nanj.

Videla je starka, da tudi župan ni bogve kaj na svetu. Pa je dejala svojemu starcu:



»Kakšna čast je neki to zame, da sem županja? Če bi bil gospod, te vojaki vsekakor ne bi pretepali. Nobena sreča ni, biti župan. Kaj je to? Figa, nič! Pojdi k drevesu in naj te naredi za gospoda, a mene za gospo.«

Starec je spet šel k drevesu v gozd in jedva je zamahnil s sekiro, se je oglasilo drevo:

»Nehaj, ne sekaj! Kaj želiš od mene?«

»Želim, da napraviš od mene za gospoda, a moja starko za gospo.«

»Velja! Vrni se domov in zgodilo se bo, kot želiš.«

Živela je starka kot gospa, pa ji je tudi to presedalo. Zaželela si je, da bi bila več, pa je rekla starcu:

»Kaj mi koristi, da sem gospa? Če bi bil ti polkovnik, a jaz polkovnica, to bi že bilo nekaj.«

In spet je poslala starca k drevesu. Jedva je zamahnil s sekiro, že se je

oglasilo drevo:

»Spet si tu!« Kaj želiš zdaj?«

»Želim, da me napraviš za polkovnika, a starko za polkovnico.«

»Velja! Vrni se lepo mirno domov, tvoji ženi je ustrezno.«

Vrnil se je domov, kjer so ga že bili oklicali za polkovnika. Preteklo je nekaj dni, a starka spet:

»Tudi polkovnik ni bogve kaj. General te lahko vrže v temnico, kadar se mu le poljubi. Pojdi k drevesu in ga naprosi, naj te napravi za generala, a mene za generalico.«

Spet je šel starec k drevesu, da bi ga posekal, a drevo je vprašalo:

»Kaj želiš?«

»Napravi me za generala in mojo starko za generalico!«

Vrnil se je domov in oklicali so ga za generala.

Starki tudi to ni ugajalo. Rekla je starcu:

»Tudi general ni nič. Car te lahko pošlje v Sibirijo, kadarkoli se mu le poljubi. Zahtevaj od drevesa, naj te napravi za carja, a mene za carico, pa boš videl, kaj se pravi živeti.«

Znova je šel starec k drevesu in zahteval od njega, da ga napravi za carja, a starko za carico. Kakor hitro se je vrnil domov, že so klicali ljudje:

»Car je umrl, ti nam boš odslej za carja!«

Preteklo je nekaj časa, a starec in starka sta se nasitila carovanja.

»Tudi car ni nič,« je rekla starka. »Lahko te pokrije zemlja, kakor hitro se to zahoče bogu. Bolje je, da stopiš k drevesu, naj naju napravi za bogove!«

Starec je šel k drevesu v gozd. Ko pa je drevo zaslislalo njegovo zadnjo bedasto prošnjo, je zašumelo z listje in vejami, starcu pa je reklo:

»Ti boš medved, a tvoja starka mačka.«

Isti trenutek se je starec izpremenil v medveda, a starko v mačko. Skupaj sta pobegnila v gozd, kjer se klatita še dandanašnji.



Marijana Željeznova - Kokaljewa:

## Zlatniki padajo z neba

»Zlatniki padajo z neba!« je dejal dedek in potrkal s pipo ob klop.

Janezek je stekel k oknu. »Kje? Dedek, ti slabo vidiš. To niso zlatniki, ampak dež!«

Dedek se je nasmehnil: »Zlatniki padajo.«

Janezek je zamišljeno rekel: »Ne morem si misliti, da bi bili tole zlatniki. Res se svetijo kapljice v zraku. Ko pa padejo na tla, se povaljajo v prahu in postanejo blatne. Kakšni zlatniki! Ljudje bi jih že zdavnaj pobirali!«

Dedek je iztresel pipo. »Janezek, po dežju stopiva na polje. Ali se še spominjaš kakšno je bilo pred dežjem?«

»Spominjam se. Travniki so bili ko pohojeni, žito ko poležano.«

»Zakaj?«

»Od suše.«

»Nu, oči imaš bistre, da vse opaziš.«



Dež je prenehal. »Janezek, pojdiva!« je zaklical dedek. Deček je vrgel svojo igračko v kot in pritekel.

Pred hišnim pragom je zijala luža. Race so se podile po njej.

»Kje so zlatniki? Le blato in mlake vidim.« je dejal čemerikavo Janezek.

Dedek se ni zmenil za vnukovo godrnjanje. Na koncu sadovnjaka sta se ustvila. »Glej, žito, glej travnik! Ko vojak stoji vsaka bilka. Ali zdaj razumeš, da so padali z neba zlatniki?«

»Hm, tako,« je zategnjeno dejal Janezek.

»Tako, tako, mu je pritrnil dedek. »Če dež za časa porosi mlado žito, pravimo kmetje, da padajo zlatniki z neba.«

## Mile Klopčič pripoveduje, kako se je spoznal s svetom

Tegà je zdaj že mnogo let, ko moral oče je v tujino, kjer bil je za rudarja dolga leta. Tam prišel sem še jaz na svet iz brž dobil sem mater in očeta. Potem smo se vrnili v domovino.

Ta domovina je bila dolina. Na hribu rože, a pod hribom rov. Tja hodil je moj oče dan za dnem in vsak dan se je vrnil spet domov. Poznal ga nisem še, to dobro vem, ker oče pač starejši je od sina.

Mater sem menda prej spoznal, a prva je spoznala ona mene. Kasneje sem pogosto ji dejal, da take mame zame ni nobene. Ne vem, zakaj se temu je smejala. Saj nisva sama z bratom je izbrala.

A brate sem najprej spoznal. Bil je le eden. Skupaj torej: dva. Od teh sem bil najmlajši jaz in sem najmlajši vse do zdaj ostal. Ko legla sta v dolino sneg in mraz, spoznal sem v šoli čerko A.

Pomladi smo rezljali si piščali, metuljčke smo in sonce smo lovili. V umazanem potoku smo brodili in v njem steklenih biserov iskali. Potem pisali smo nalogo: *Majski kras,* a v slovnici: Prihodnji čas.

Prišel sem v mesto. Tu so nas učili, kako namaka Nil puščavo. Učili so, da zemlja je okrogla, a da je vendar nepravilna krogla. Od daleč starši name so pazili, a jaz začel sem rasti jim čez glavo.

\* Ponatis z avtorjevim dovoljenjem iz »Kresnic« Mladinske Matice JUU.



# Kaj pišejo Jutroučki?

Kako je postala sirota Dorica kraljičina. V neki vasi je živela siromašna deklica, ki so jo imenovali Dorico. Lepega dne je šla Dorica v gozd nabirat jagode. Gozd je bil velik in teman in sirota Dorica se je izgubila. Solnce je že zasló za gore in Dorico je obšla tesnoba. Začela je ihteti in velike solze so se ji ulile po licih. Tavalala je zdaj sem, zdaj tja, a nikdar ni mogla najti izhoda. Naposled je zagledala pred seboj belo hišico. Bila je že tako utrujena, da je legla na prag in zaspala. Zjutraj se je zgodaj prebudila. Ležala je v beli posteljici. Komaj se je nekoliko razgledala, je vstopila stara žena. Dorica se je vsa prestrašila. A starica jo je pomirila in je bila od site prijazna. Ženica jo je bila zvečer našla spečo na pragu in jo odnesla v sobo. Zda j ji je prinesla skodelico mleka in kos belega kruha. Ko se je Dorica odpravila, ji je starica podarila čarodejno palico. Dorica se je lepo zahvalila in odšla. Ko je prišla do srede gozda, si je zaželela, da bi bila kraljičina. Ker je imela pri sebi čarobno palico, se ji je želja izpolnila in tisti mah je stal pred njo prekrasen grad. Tako je postala Dorica kraljičina in je odslej živela v sreči in bogastvu.

**Franja Kruljc, uč. V. razr. v Trbovljah.**

Premila mama! Moja dolžnost je, da se Te spomnim zdaj, ko proslavljamo materinski dan. Mnogo šolskih proslav imamo med letom, a meni se zdi materinska proslava najlepša. Ne najdem besed za ljubezen, ki jo čutiš Ti do nas, svojih otrok. In koliko gorja je pretrpelo srce slovenske matere med vojno. Mama, Ti si biser v srcu dobrega otroka. Zato je Tvoj ta praznik materinskega dne, katerega ne moreš najti v nobenem koledarju. Zapisan je v ljubečem srcu Tvoje hčerke, ki Te ljubi nad vse na svetu. Lepo je govoril naš gospod učitelj o treh materah: o Tebi, ljuba mama, o materi Jugoslaviji in materi Zemlji, ki nam daje kruha. Ti, mamica, oklepaš družino pod eno rodno streho, domovina združuje vse dobre Jugoslovane v eni državi, ki nas brani lačnih sovražnikov, a mati Zemlja nam daje kruha, ako jo z ljubeznijo obdelujemo. Tudi mi ljubimo vse tri matere, a najlepše znam to povedati Tebi, moja dobra mamica! Zaradi Tvoje ljubezni do mene bom vedno pridna, da Ti bom tako vračala vse Tvoje dobre.

Srčno Te pozdravlja Tvoja hvaležna hčerka.

**Minka Šorn, uč. IV. razr. v Dobu pri Domžalah.**

Izlet na Avalo. V nedeljo zjutraj ob sedmih smo se odpeljali s papačkom in bratom Borisom z vlakom do postaje Bell Potok, ki leži na progi, Beograd - Požarevac. Vozili smo se pol ure. Ko smo prišli na postajo, smo takoj šli na pot, ki vodi na Avalo. Za vasjo se je kmalu začel gozd. Ko smo prišli v gozd, smo malo počivali, se igrali z žogo in se krepčali z dobrotami iz svojega nahrbtnika. Brat je plezal po drevesih in posnema Tarzana. Po odmoru smo se začeli spet počasi vzponjati po gostem listnatem gozdu proti vrhu. Kmalu smo zagledali pred seboj planinsko kočó, ki stoji tik pod vrhom. Tu smo odložili prtljago in naročili kosilo, ki nam je prav dobro teknilo. Po kosilu smo se odpravili na najvišjo točko Avale. Šli smo mimo modernega in zelo lepega hotela, pred katerim je stala vrsta avtomobilov. Nedaleč za hotelom stoji spomenik neznanega junaka, okrašen z vencí. Od spomenika dalje s svet še vedno dviga, dokler ne prideš na najvišjo točko, kjer stojijo razvaline starega gradu. Odtod smo imeli krasen razgled po Šumadiji. Krasen je bil pogled na Beograd in Zemun, Beograjski Slovenci zelo radi hodijo na Avalo. Jaz sem bila sedaj prvič na tem izletu in sem bila vsa očarana.

**Ljubica Pretnar, uč. III. razr. v Beogradu.**

Vidovdanska proslava. Precej časa smo se v šoli pripravljali na Vidovdansko proslavo. Kar težko smo že pričakovali tega dne. Proslavo smo imeli v nedeljo, 26 junija popoldne. Prešnji dan smo šolsko sobo lepo okrasili z zelenjem in zastavicami. Ko smo bili vsi zbrani (prišli so šolski otroci in njihovi starši), smo zapeli himno »Bože pravde«. Potem so se vrstile deklamacije, govori, prizori, pevske točke in telovadba dečkov in deklice. Igrali smo tudi špicarjevo igro »V Korotan«. Jaz sem igral vlogo drugega Sokoliča. Pred igro je razložil gospod učitelj pomen in vsebine igre. Po končani slavnosti smo spet zapeli »Bože pravde« in nato so nam razdelili šolske izkaze. Jaz sem s svojim izpričevalom prav zadovoljen in zdaj se veselím počitnic. O počitnicah bom prišel tudi v Ljubljano pogetdat.

**Dušán škedi, uč. II. razr. pri Sv. Duhu v Halozah.**

## Modri izreki

Bolje je biti med prvimi zadnji, kakor pa med zadnjimi prvi.

Nikdar ni treba delati zla, pa čeprav bi nam prinašalo največje dobro.

Pametnega spoznaš po popuščanju, neumnega pa po trmi.

Potrudi se in pohiti, da dosežeš one, ki jih občuduješ.

Med onim, kar si videl in kar si slišal, je velika razlika.

Najprej se mora človek naučiti varčevanja, potem šele lahko zapravlja.

Nikdaj ne računaj na srečo; slepa je.

Če je treba ubogati, bodi prvi; če je treba govoriti, bodi zadnji.

Oni človek, ki zna biti gospodar svojih želja in strasti, je gospodar vsega.

Ničesar nisi napravil, če nisi stvari dokončal.

Vsak zavistnejš je nesrečen.

Modrost, odločnost in dostojnost naj spremljajo vsako tvoje delo.

## Številnica

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11  
 2, 6, 1, 3 kraj pokore  
 3, 2, 10 pramati  
 4, 6, 11, 2, 10 poljski sad  
 5, 3, 7, 10 del fotografskega aparata  
 6, 2, 10 travniška cvetka  
 7, 10, 9 pijača  
 8, 6, 4 šivalna potrebščina  
 9, 3, 5, 11, 10 iglasto drevo  
 10, 5, 4 ženski glas  
 11, 5, 3, 8 riba

Prva vodoravna in prva navpična vrsta nam pove ime prostora, kjer spravljamo cvetlice.

## Dopolnjevalka

I Vstavi namesto črtic črke;  
 - ak I — II: ime živalice.

-- ak  
 --- ak

II

## Našim najmlajšim



Snoči so šli v gledališče:  
 miši, krokarji, purani  
 k igri: »Putka išče pišče,  
 ki sta ukradli ga dve vrani.«

## Križanka »Apnenica«

Vodoravno: 2. Morska riba. 4. Obrtnik. 6. Gledališka igra. 7. Posoda. 8. Južno drevo.



Navpično: 1. Človek brez pravic. 2. Drevo. 3. Šolska naloga. 4. Prometno sredstvo. 5. Ptica.

## Rešitev križanke »Krt«

Vodoravno: 1. sled. 5. krava. 6. hrana. 7. očak. 8. lipa.

Navpično: 1. sraka. 2. lan. 3. Eva. 4. da. 5. krap. 6. hči. 7. ol.

## Rešitev zlogovnice

slikar, platno.

## Sestavljalca

Sestavi iz črk:

- a, k, m, o, r besede, ki pomenijo:  
 1. mušico, 2. moško krstno ime,  
 3. hrošča.

*Stale za male*

Janezek opozori Mihca: »Tvoj dežnik ima luknje!«

Mihec: »To je čisto v redu. Kako pa naj drugače vem, da je nehalo deževati?«

★

Učitelj: »Berthold Schwarz je iznašel smodnik; kaj je odkril Kolumb?«

Mihec: »Jajce!«

★

Učitelj: »Mihec, če rečem: »zdaj pojdemo domov« — kateri čas je to?«

Mihec: »Pol ene, gospod učitelj!«

★

Oče: »Tonček, kolikokrat sem ti že rekel, da ne piskaj?!«

Tonček: »Šestkrat, očka!«